

PRAVILNIK
o določitvi varnostnih ukrepov pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen
(vsebina in veljavnost pravilnika)

- (1) Ta pravilnik ureja oceno ogroženosti izvajalca zdravstvene dejavnosti (v nadaljevanju: izvajalec), varnostne standarde, sisteme varovanja izvajalca ter oblike preventivnega delovanja in delovanja po nastalem varnostnem incidentu.
- (2) Ta pravilnik velja za vse izvajalce zdravstvene dejavnosti, ki zaposlujejo več kot pet zdravstvenih delavcev, razen za izvajalce iz drugega, četrtega in petega odstavka 8. člena Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17 in 1/19 – odl. US).

2. člen
(pojma varnosti in varnostnega incidenta)

- (1) Varnost pri izvajalcu je stanje, ki je primerno, da se ohranja funkcija in namen delovanje izvajalca, ter varnost oseb, premoženja in podatkov, ki se nahajajo v prostorih izvajalca.
- (2) Varnostni incident je vsako neprimerno obnašanje pacienta ali drugih obiskovalcev izvajalca, ki je usmerjeno zoper zaposlene pri izvajalcu, paciente ali druge obiskovalce izvajalca in v njih povzroči občutek ogroženosti.

3. člen
(vzpostavljanje varnostne infrastrukture in zagotavljanje varnosti na druge načine)

- (1) Izvajalec vzpostavi varnostno infrastrukturo samostojno, glede na njegovo velikost, lego, vrsto zdravstvene dejavnosti, ki jo izvaja, povprečni čakalni čas pacientov v njegovih prostorih in druge dejavnike, ki vplivajo na oceno ogroženosti izvajalca.
- (2) Izvajalec varnostno infrastrukturo vzpostavi tako, da uvede različne oblike fizičnega in tehničnega varovanja ter izvaja ostale varnostne ukrepe glede na oceno ogroženosti poslovanja izvajalca.

- (3) Izvajalec zagotavlja oblike preventivnega delovanja in delovanja po nastalem varnostnem incidentu ter izvaja ostale ukrepe za zmanjšanje verjetnosti nastanka in obsega posledic varnostnega incidenta.
- (4) Vsakdo, ki se nahaja v prostorih izvajalca, skrbi za izvajanje varnostnih ukrepov in spoštuje navodila, ki jih izda izvajalec oziroma pri njem zaposlene osebe.

4. člen **(sorazmernost)**

- (1) Pri novogradnjah in večjih prezidavah, predelavah in adaptacijah izvajalca se varnostna infrastruktura vzpostavlja načrtno, sorazmerno in v celoti po veljavnih varnostnih standardih ter je sestavni del projekta izvajalca.
- (2) Pri obstoječih prostorskih rešitvah izvajalca se varnostna infrastruktura nadgrajuje z varnostnimi ukrepi ter sistemi sorazmerno oceni ogroženosti in razpoložljivimi finančnimi sredstvi izvajalca.
- (3) Elementi varnostne infrastrukture izvajalca se morajo načrtovati sorazmerno tako, da predstavljajo povezljivo celoto.

II. STANDARDI VARNOSTI IN OCENA OGROŽENOSTI

5. člen **(uporaba varnostnih standardov)**

Pri vzpostavitvi, posodobitvi oziroma nadgradnji varnostnih sistemov in varnostnega poslovanja izvajalca se uporabljajo uveljavljeni državni in mednarodni varnostni standardi (npr. SIST, ISO, IEC). Ti standardi se uporabljajo zlasti na področjih:

- tehničnega varovanja;
- fizičnega varovanja;
- preventivno operativnega varovanja;
- kakovosti varnostnih dokumentov.

6. člen **(izdelava in spreminjanje ocene ogroženosti)**

- (1) Izvajalec sestavi oceno ogroženosti. Pri sestavi upošteva svoje potrebe, že uveljavljene varnostne ukrepe, pretekle varnostne incidente, pomen, velikost, lego, vrsto zdravstvene dejavnosti, ki jo izvaja, povprečni čakalni čas pacientov v njegovih prostorih, splošno oceno

stanja iz drugega odstavka 15. člena tega pravilnika ter druge dejavnike, za katere presodi, da so pomembni pri izdelavi ocene ogroženosti.

- (2) Ocena ogroženosti se spreminja glede na obliko, pogostost in intenzivnost varnostnih incidentov oziroma drugih dejavnikov, ki spreminjajo stopnjo ogroženosti izvajalca.
- (3) Pri izdelavi ocene ogroženosti ter njenih spremembah se izvajalec lahko posvetuje z območnimi policijskimi postajami ali policijskimi upravami, ki mu v okviru svojih pristojnosti in možnosti nudijo ustrezno strokovno pomoč ter svetovanje pri zagotavljanju večje varnosti ter vzpostavljanju varnostnega samoorganiziranja glede na varnostne incidente oziroma druge pojave, ki vplivajo na stopnjo ogroženosti izvajalca.
- (4) Oceno ogroženosti in njene spremembe skupaj s čistopisom pošlje izvajalec ministrstvu, pristojnemu za zdravje (v nadaljevanju: ministrstvo). Ministrstvo potrdi prejem ocene ogroženosti in njenih sprememb ter, če tako oceni, izvajalca opozori na pomanjkljivosti v oceni ogroženosti, predlaga izboljšave in izvajalcu določi rok, v katerem mora ministrstvu poslati poročilo o izvedenih izboljšavah.
- (5) Ministrstvo vodi zbirko ocen ogroženosti in njihovih sprememb.

7. člen **(veljavnost ocene ogroženosti)**

- (1) Ocena ogroženosti velja pet let od dneva, ko je ministrstvo potrdilo prejem ocene ogroženosti.
- (2) Če izvajalec pred potekom roka iz prejšnjega odstavka sprejme spremembe ocene ogroženosti, se obdobje veljavnosti iz prejšnjega odstavka šteje od dneva, ko ministrstvo potrdi prejem spremembe ocene ogroženosti.

8. člen **(vsebina)**

- (1) Oceno ogroženosti sestavljajo:
 - 1) uvod, ki obsega:
 - splošne podatke o izvajalcu, kot so sedež, naziv in vrste zdravstvene dejavnosti izvajalca;
 - datum izdelave ocene ogroženosti in njenih sprememb;
 - ocena števila in vrste obiskovalcev ter zaposlenih pri izvajalcu;
 - določitev odgovorne osebe izvajalca za izvajanje nalog varovanja in morebitne pogodbene izvajalce nalog varovanja z osnovnimi podatki iz pogodbe.

- 2) opis prostorov izvajalca, ki obsega:
 - osnovni opis zgradb, kot je zunanji opis lokacije stavb izvajalca, zemljišča, parkirišč in drugih objektov ter notranji opis zgradbe, kot je število ambulant ter drugih prostorov in njihova velikost,
- 3) obliko preventivnega delovanja ter obliko delovanja po nastalem varnostnem incidentu, ki obsega:
 - izobraževanja zaposlenih pri izvajalcu o tehnikah prepoznavanja in preprečevanja varnostnih incidentov oziroma drugih pojavov, ki ogrožajo varnost oseb in premoženja v prostorih izvajalca;
 - izobraževanje in nudenje posttravmatske pomoči zaposlenim pri izvajalcu;
- 4) obliko fizičnega varovanja, ki obsega:
 - neposredno fizično varovanje in druge ukrepe fizičnega varovanja;
- 5) obliko tehničnega varovanja, ki obsega:
 - varnostne ukrepe, ki temeljijo na uporabi tehničnih sredstev za odkrivanje in preprečevanje ogroženosti oseb in njihovega premoženja;
- 6) zaključek ocene ogroženosti, ki vsebuje ključne ugotovitve ocene ogroženosti in podpisa osebe, ki je pripravila oceno ogroženosti, ter poslovodnega organa izvajalca.

9. člen **(seznanitev)**

- (1) Z oceno ogroženosti in njenimi spremembami so na primeren način seznanjeni vsi zaposleni pri izvajalcu.
- (2) Z oceno ogroženosti in njenimi spremembami so na primeren način seznanjeni vsi obiskovalci izvajalca – izvajalec oceno ogroženosti in njene spremembe objavi na svoji spletni strani, če jo ima, ter v fizični obliki pri vходу v prostore izvajalca.

10. člen **(prilagoditev notranjih aktov izvajalca)**

Oceni ogroženosti se prilagodijo tudi drugi dokumenti, ki urejajo notranje poslovanje izvajalca, kot so hišni redi, varnostna navodila in postopkovniki, požarni redi ter drugi dokumenti, ki urejajo red in varnost pri izvajalcu.

III. SISTEMI TEHNIČNEGA IN FIZIČNEGA VAROVANJA

11. člen **(načrtovanje sistemov tehničnega varovanja)**

V skladu s posamezno oceno ogroženosti se v zgradbah glede na njihovo velikost in pomen načrtujejo naslednji varnostno-tehnični sistemi za:

- 1) preprečevanje, kot so:
 - protivlomni sistemi (npr. ograje, protivlomne ključavnice, vrata, omare);
- 2) nadzorovanje, kot so:
 - sistemi nadzora gibanja ki omogočajo nadzor nad zaposlenimi in obiskovalci izvajalca;
 - sistemi nadzora prtljage (npr. fizični nadzor prtljage, tehnični nadzor z detektorji kovin ali rentgenskimi aparati);
 - alarmni sistemi (npr. zvonci z močnim tonom, elektronske sirene, elektro-akustični sistemi za opozarjanje nevarnosti, telekomunikacijske naprave ipd.);
 - naprave za klic v sili (npr. tihi alarmi);
 - sistemi video nadzora;
- 3) prenos alarmnih signalov, kot so:
 - sistemi za notranji prenos alarmnih signalov;
 - sistemi za zunanji prenos alarmnih signalov;
- 4) tehnična sredstva v nadzornem centru, kot so:
 - sistemi za opozarjanje;
 - sistemi za prikazovanje signalov;
 - sistemi za shranjevanje signalov;
 - sistemi za obdelavo signalov;
- 5) specialna sredstva, kot so:
 - sredstva za komunikacijo;
 - oprema za izvajanje varnostnih nalog;
 - sredstva za osebno zaščito.

12. člen

(organizacija in izvajanje fizičnega varovanja)

- (1) Izvajalec organizira obliko fizičnega varovanja glede na oceno ogroženosti in njenih sprememb.
- (2) Naloge fizičnega varovanja po varnostnih standardih izvajajo varnostniki varnostne službe, vratarji ali v določenih primerih policisti.
- (3) Izvajalci fizičnega varovanja skrbijo za varnost oseb in premoženja ter red pri izvajalcu zdravstvene dejavnosti z obhodi, kontrolami, prisotnostjo v ambulantah ali drugih prostorih izvajalca na prošnjo zaposlenih, odzivnostjo, v primeru sprožitve alarma, ter drugimi ukrepi.

IV. OBLIKE PREVENTIVNEGA DELOVANJA TER DELOVANJE PO NASTALEM VARNOSTNEM INCIDENTU

13. člen

(izobraževanje in drugi načini preventivnega delovanja)

- (1) Izvajalec enkrat v koledarskem letu poskrbi za izobraževanje zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev o tehnikah prepoznavanja ter preprečevanja varnostnih incidentov oziroma drugih pojavov, ki ogrožajo varnost oseb in premoženja v prostorih izvajalca.
- (2) Izobraževanje iz prejšnjega odstavka traja vsaj sedem ur ter obsega:
 - tehnike prepoznavanja znakov vznemirjenosti, jeze in drugih stanj, ki lahko pripeljejo do varnostnega incidenta;
 - tehnike zmanjševanja vznemirjenosti, jeze in drugih stanj, ki lahko pripeljejo do varnostnega incidenta;
 - tehnike zmanjševanja posledic že nastalega varnostnega incidenta in njegovega mirnega reševanja;
 - tehnike sproščanja žrtve varnostnega incidenta.
- (3) Izobraževanje iz prvega odstavka tega člena izvajajo za to usposobljene osebe, ki imajo znanja s področja deeskalacije.
- (4) Izvajalec poskrbi za druge načine preventivnega delovanja zlasti tako, da:
 - ambulante, čakalnice in druge prostore opremi tako, da se zmanjšuje vznemirjenost obiskovalcev in zaposlenih (npr. primerna osvetljenost in barva prostora, pisna navodila obiskovalcem o tehnikah sproščanja);
 - zagotovi ustrezno velikost svojih prostorov, glede na oceno števila obiskovalcev;
 - zagotovi ustrezno temperaturo in prezračevanje svojih prostorov, glede na oceno števila obiskovalcev;
 - zagotovi informiranost pacientov in drugih obiskovalcev o predvidenem čakalnem času (npr. s postavitvijo elektronski naprav, na katerih je navedeno predviden čakalni čas za posameznega pacienta).

14. člen

(delovanje po nastalem varnostnem incidentu)

- (1) Izvajalec pri njem zaposlenemu zdravstvenem delavcu oziroma zdravstvenem sodelavcu, ki je bil žrtev varnostnega incidenta v času dela oziroma v povezavi z delom in ki to zahteva, nemudoma zagotovi ustrezno strokovno pomoč kliničnega psihologa v trajanju:

- 1) najmanj dveh ur, če je bil zaposleni v roku treh mesecev žrtev občasnih hujših žaljivk, nedovoljenega slikovnega oziroma zvočnega snemanja ali lažjih groženj (npr. grožnja z lažjo telesno poškodbo) ipd.;
 - 2) najmanj štirih ur, če je bil zaposleni v roku treh mesecev žrtev ponavljajočih hujših žaljivk, nedovoljenega slikovnega oziroma zvočnega snemanja ali lažjih groženj (npr. grožnja z lažjo telesno poškodbo) ipd.;
 - 3) najmanj štirih ur, če je bil zaposleni v roku treh mesecev žrtev občasnih hujših groženj (npr. grožnja s hudo oziroma posebno hudo telesno poškodbo, smrtjo), metanja manj nevarnih predmetov, vizualnega spolnega nasilja ipd.;
 - 4) najmanj šestih ur, če je bil zaposleni v roku treh mesecev žrtev ponavljajočih hujših groženj (npr. grožnja s hudo oziroma posebno hudo telesno poškodbo, smrtjo), vizualnega spolnega nasilja, metanja manj nevarnih predmetov ipd.
 - 5) najmanj šestih ur, če je bil zaposleni v roku treh mesecev žrtev občasnega fizičnega nasilja, fizičnega spolnega nadlegovanja, metanja bolj nevarnih predmetov ipd.;
 - 6) najmanj osmih ur, če je bil zaposleni v roku treh mesecev žrtev ponavljajočega fizičnega nasilja, fizičnega spolnega nadlegovanja, metanja bolj nevarnih predmetov ipd.
- (2) Izvajalec določi odgovorno osebo, ki sprejema ustna ali pisna obvestila o varnostnih incidentih, ki so nastali v prostorih izvajalca oziroma so povezani z delom pri izvajalcu. Obvestila iz prejšnjega stavka zaposleni, pacienti ali drugi obiskovalci lahko posredujejo v anonimni obliki.
- (3) Odgovorna oseba iz prejšnjega odstavka pozove prijavitelja varnostnega incidenta, če je znan, naj dopolni svojo obvestilo o varnostnem incidentu, če iz njega ne izhajajo podatki iz prve do tretje alineje četrtega odstavka tega člena.
- (4) Izvajalec vodi evidenco varnostnih incidentov, ki vsebuje:
- podatke o osebi ki je bila žrtev varnostnega incidenta;
 - čas in kraj varnostnega incidenta;
 - opis varnostnega incidenta;
 - ukrepe izvajalca po izvedenem varnostnem incidentu.

15. člen

(lastna in splošna ocena stanja varnosti)

- (1) Izvajalec vsako leto do 31. januarja pripravi in pošlje ministrstvu lastno oceno stanja varnosti za preteklo koledarsko leto, ki obsega:
- povzetek vseh varnostnih incidentov pri izvajalcu v preteklem koledarskem letu;
 - podatke iz evidence varnostnih incidentov iz tretjega odstavka 14. člena tega pravilnika;

- predloge, za katere izvajalec oceni, da bi ministrstvu koristili pri pripravi splošne ocene stanja varnosti iz tretjega odstavka tega člena.
- (2) Ministrstvo vsako leto pripravi splošno oceno stanja varnosti pri izvajalcih za preteklo koledarsko leto. Splošna ocena stanja iz prejšnjega stavka obsega:
- navedbo števila izvajalcev, ki so poslali poročila o varnostnih incidentih;
 - oceno varnostnih tveganj pri izvajalcih;
 - oceno ukrepov, ki so jih izvedli izvajalci po nastalem varnostnem incidentu;
 - oceno spremembe števila varnostnih incidentov glede na preteklo koledarsko leto;
 - druge podatke, ki izvajalcu lahko koristijo pri izdelavi in spremembi lastne ocene varnosti ali kako drugače izboljšajo varnost zaposlenih in obiskovalcev izvajalca.
- (3) Ministrstvo splošno oceno stanja iz prejšnjega odstavka pošlje do 31. maja v elektronski obliki vsem izvajalcem zdravstvene dejavnosti.

V. PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

16. člen

(priprava ocene ogroženosti ter splošne in lastne ocene varnosti, začetek izobraževanja in določitev odgovorne osebe)

- (1) Izvajalec pripravi oceno ogroženosti ter z njo uskladi ostale notranje akte v šestih mesecih po uveljavitvi tega pravilnika.
- (2) Izvajalec začne izvajati izobraževanja zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev iz 13. člena tega pravilnika 1. januarja 2020.
- (3) Izvajalec določi odgovorno osebo iz drugega odstavka 14. člena ter vzpostavi evidenco iz tretjega odstavka 14. člena tega pravilnika najkasneje do 1. januarja 2020.
- (4) Izvajalec pripravi in pošlje ministrstvu prvo lastno oceno stanja varnosti iz prvega odstavka 15. člena za koledarsko leto 2020 do 31. januarja 2021.
- (5) Ministrstvo pripravi in pošlje vsem izvajalcem prvo splošno oceno stanja varnosti iz drugega odstavka 15. člena za koledarsko leto 2020 do 31. maja 2021.

17. člen

(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.